

ג' סיון תשע"ה, 21.5.2015

גיליון מס' 459

פרשת במדבר, דבר תורה לשבועות

עבודה זרה ותרנית היא

מאת הרב אילעאי עופרן, קבוצת יבנה

קרבת שתי הלחם הקרב בשבועות הוא אחד משני הקרבנות היחידים (יחד עם קרבן תודה) שבו הוקרב חמץ על גבי המזבח. למעט שני המקרים הללו, חל איסור גורף על הקרבת חמץ.

התלמוד הירושלמי במסכת עבודה זרה (פרק א הלכה א) מספר כי ירבעם המלך, ניסה לשדל את עם ישראל לעבוד עבודה זרה בטענה ש"עבודת אלילים ותרנית היא". כדוגמה לותרנותה של האלילות, מביא ירבעם את האיסור להקריב חמץ הקיים בתורה ולא קיים בעבודה זרה.

איסור חמץ אכן דורש הקפדה ודקדקנות. כל מי שלקח חלק באפיית מצות, יודע כמה כללים ופרטי דינים נדרשים בכדי למנוע מהבצק להפוך לחמץ. תהליך ההחמצה מתרחש בהיסח הדעת. השולחן ערוך (או"ח סימן תנט) פוסק כי כל זמן שמתעסקים בבצק הוא אינו מחמיץ, גם אם עובר זמן רב ו"אפילו כל היום כולו". אך אם הבצק עומד "בלא עסק" ח"י רגעים, הרי הוא נעשה חמץ.

לאור הדברים הללו קל להבין את דברי המדרש בנוגע לירבעם. איסור הקרבת חמץ דורש מודעות מתמדת, מסירות ומחויבות. ההיתר להקריב חמץ מהווה ויתור גדול ומאפשר הקלה גדולה לחיי מי שעוסק בקרבנות. די אם נחשוב כמה הרבה מאמץ, טרחה ומודעות אנו מקדישים לנושא הכשרות בפסח וכמה מעט מכל אלו נדרש מאיתנו בשאר ימות השנה.

העולם המקדשי מציב לאדם דרישה תקיפה ותובענית. עליו לחיות את חייו מתוך מודעות ומסירות, דקדוק והקפדה שכל עניינם להימנע מן "ההחמצה". רק פעם בשנה, בחג השבועות, ניתן לאדם רגע של "חופש", שבו יש מקום גם לקרבן "מוחמץ". בעולמנו חסר המקדש, נראה כי השלימה התורה עם הקושי לחיות חיים כה תובעניים ואנו רשאים לאכול חמץ כל השנה ונדרשים להימנע ממנו רק לשבוע ולא יותר. אך גם כנגד ההקפדה בשבוע הזה, נשמעים מדי פעם קולות המבקשים "לוותר", להימנע מן המאמץ ולהקל במצווה זו.

נראה כי גם בתוכנו מסתובבים כמה מתלמידיו של ירבעם הרשע, המבקשים לוותר, לדלל ולרכך את הדרישה הדתית, את עול המצוות ואת המחוייבות האמונית. כנגדם יש לזכור כי עולם רוחני שאינו מציב לאדם דרישה תקיפה ותובענית, מדקדקת ומוקפדת, אינו אלא עבודה זרה – "עבודת אלילים ותרנית היא".

אילעאי עופרן – רב קבוצת יבנה, פסיכולוג. מלמד במיכנה קדם צבאית צהלי, במת"ן ובמכללת הרצוג.

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של תנועת הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא. תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il